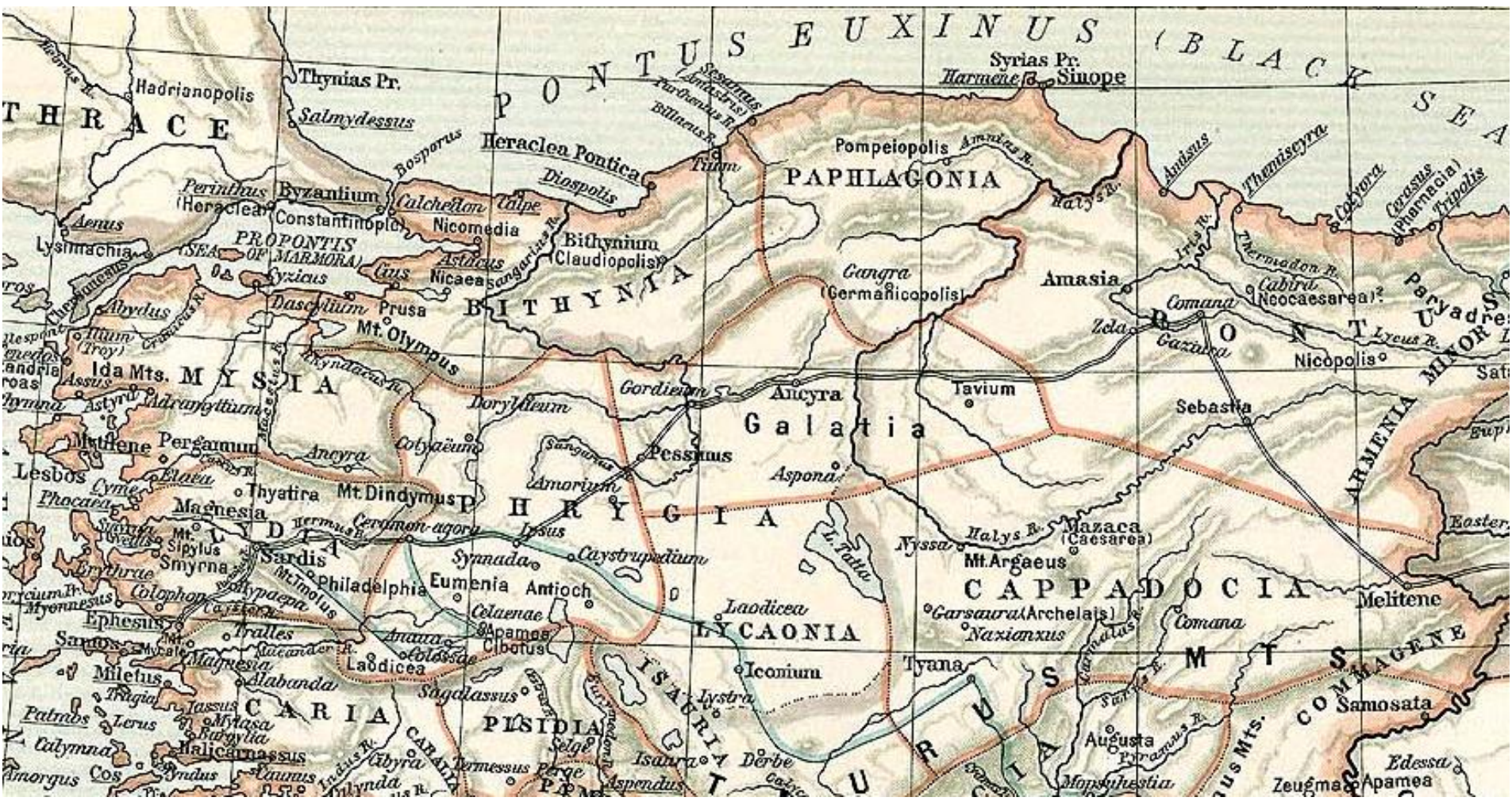

KLA 220
ANADOLU TARİHİ COĞRAFYASI

BİTHYNİA BÖLGESİ

Bithynia

Bithynia Bölgesi adını Thrak boyu olan Bithynler'den almıştır.

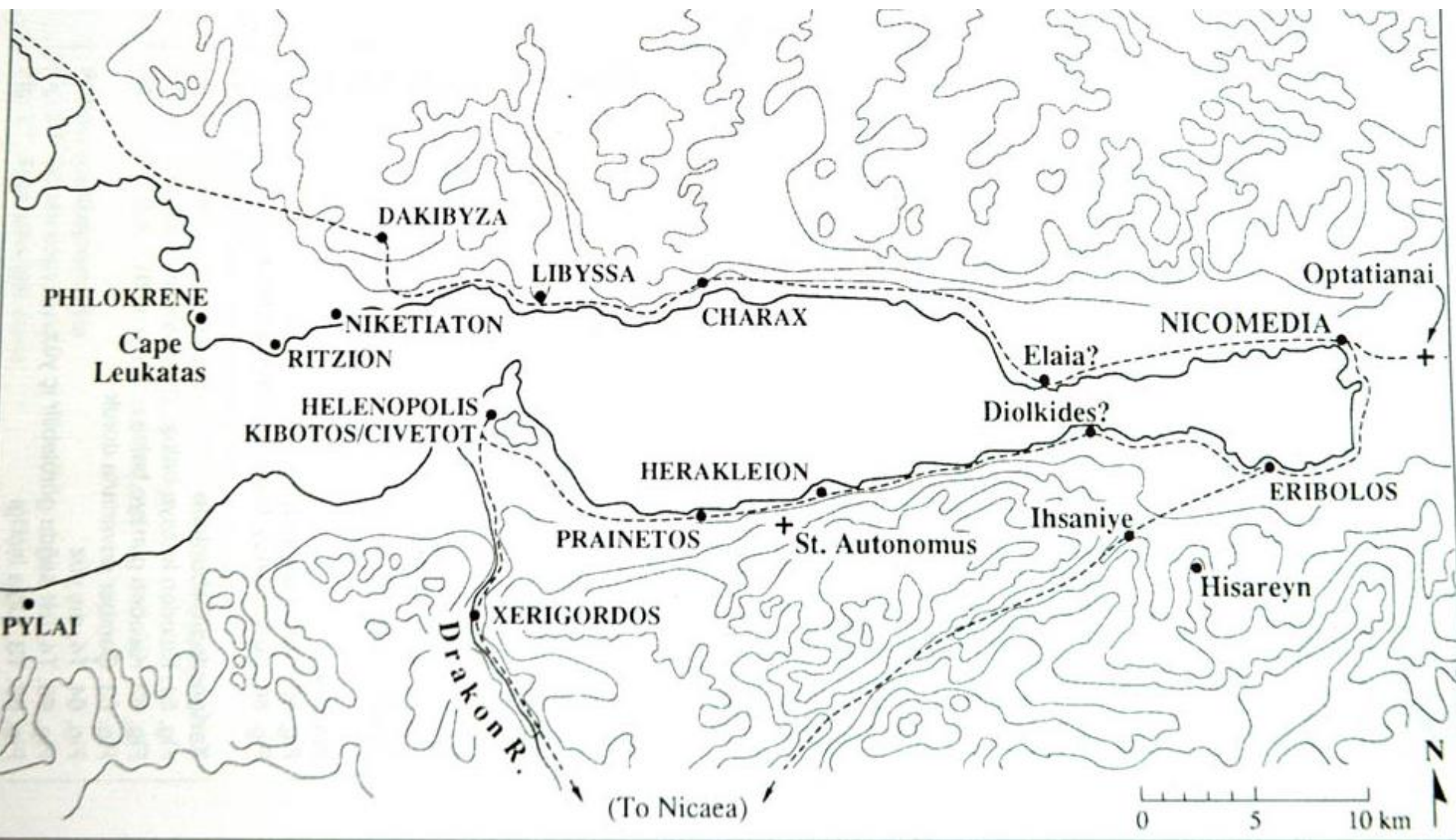
Bithynia bölgesi; günümüzde İstanbul'un Anadolu yakasını, Kocaeli, Adapazarı, Bolu, Zonguldak ilinin batı yarısı, Bilecik ve Bursa illerinin daha çok kuzey kesimlerini kapsıyordu.

Anadolu'nun kuzeybatısında yer alan Bithynia:

- Doğuda Paphlagonia
- Kuzeyde Pontos Euxinos (Karadeniz)
- Batısı Propontis (Marmara Denizi)
- Güneyde Mysia ve Hellespontos Phrygia'sı da denen Phrygia Epiktetos ile sınırlıdır.

BİTHYNİA BÖLGESİ KENTLERİ

Nikaia	: İznik
Nikomedia	: İzmit
Astakos	: Başiskele - Gölcük
Modrena	: Mudurnu
Apameia Myreleia:	Mudanya
Prusa	: Bursa
Kios	: Gemlik
Kalkhedon	: Kadıköy
Khrysopolis	: Üsküdar
Libyssa	: Diliskelesi
Bithynium, Claudiopolis:	Bolu
Juliopolis	: Çayırhan - Nallıhan
Dia-Diospolis	: Akçakoca
Teion-Tieion-Tion:	Filyos/Hisarönü
Herakleia Pontica:	Karadeniz Ereğlisi

Dağlar:

Mysia Olympos'u (Uludağ),
Astakos (Samanlı Dağları),
Sophon (Kartepe)

Nehirler:

Sangarios (=Sakarya Nehri),
Aisepos (=Gönen Çayı),
Makestos (=Susurluk-Simav Çayı),
Parthenios (=Bartın Çayı),
Siberis (=Aladağ Çayı)

Göller:

Askania (=İznik Gölü),
Sophon /Sunensis (=Sapanca Gölü),
Apolyont (=Ulubat Gölü)

- Bithnia'daki dağlar kıyıya paralel uzanır.
- Sahil kesimleri yer yer dağlık ve bazen de düz bir yapıya sahip olup, Pontos Euxeinos ile birleşen kıyılarında liman olmaya elverişli alan çok azdır.
- Homeros destanlarında Bithynia adına rastlanılmamaktadır.
- Bölge adını Anadolu'ya Trakya ve boğazlar üzerinden girmiş bir Thrak kavmi olan Bithynler'den almıştır.
- Thrak kavimleri tarafından iskan edilen bir bölgedir.
- Strabon ise bölgenin Thrak asıllı Mys'ler tarafından iskan edildiğini hatta Bithynlerin Mys'ler olarak da adlandırıldığını söyler.
- Plinius ise Bithynia adını Avrupa'dan gelen Thyn'lerden aldığını ileri sürer.

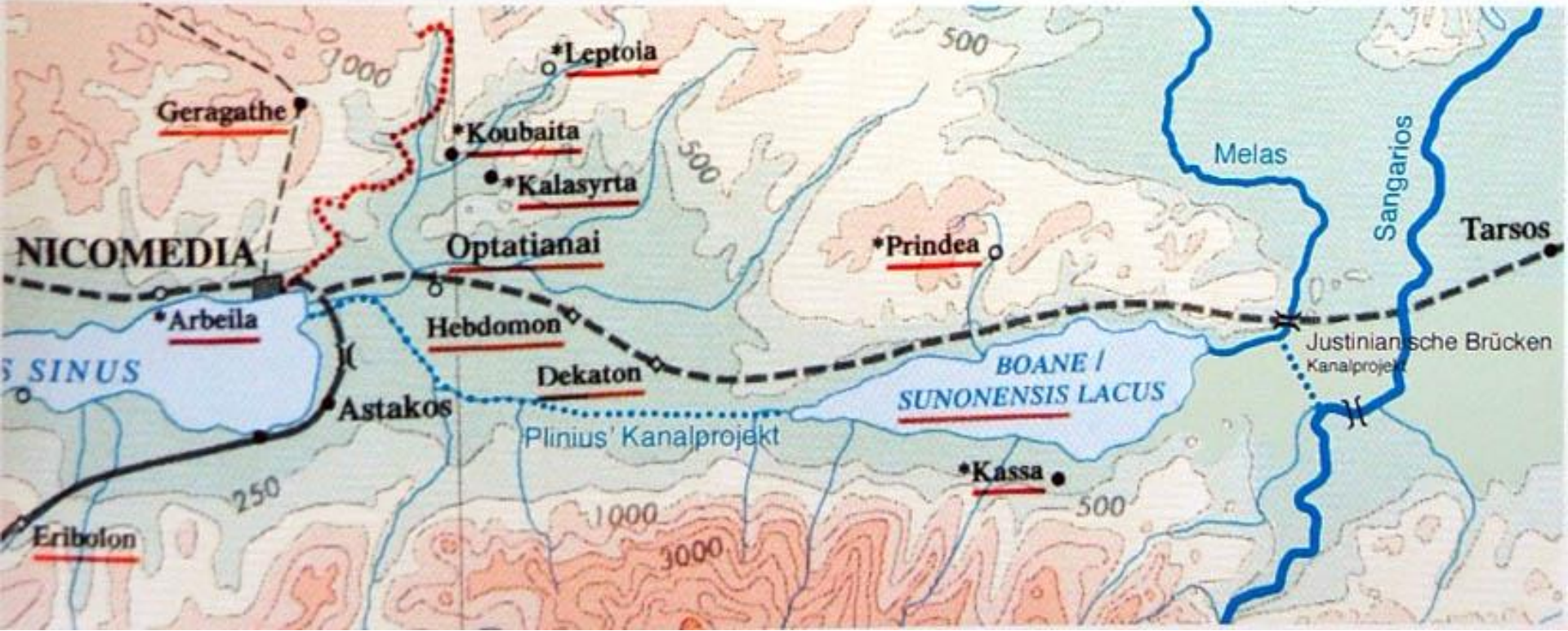
- Bithynia kolonizasyon döneminde yoğun bir biçimde Grekler tarafından kolonize edilmiştir.
- Bölge sonra Phrygia daha sonra Lidyalıların egemenlik sahasına girmiştir.
- Lidya egemenliğinden sonra bölgeye Pers İmparatorluğu egemen olmuştur.
- Bithynialılar, topraklarını ele geçirmeye uğraşan İskender'in satrabı Kalas'ı yenilgiye uğratan prens Bas'ın oğlu Zipoites döneminde güçlü bir krallığın temellerini attılar.
- Zipoites'in oğlu 1. Nikomedes döneminde, doğuda Sangarios ırmağının ötesinde, güneyde Nikaia'ya (İznik) kadar genişledi.
- Perslerin ardından İskenderin doğu seferi ile Makedon topraklarına katılan Bithynia bu bölgede daha sonra da İskenderin ölümünden sonra Seleukoslar Devletinin sınırları içinde kalmıştır.

Bithynia Krallığı Kralları

Zipoites	(M.Ö.326-278)
I. Nikomedes	(M.Ö.278-255)
Ziaelas	(M.Ö.254-228)
I. Prusias	(M.Ö.228- 182)
II. Prusias	(M.Ö.182-149)
II. Nicomedes	(M.Ö.149-127)
III.Nicomedes	(M.Ö.127-94)
IV.Nikomedes	(M.Ö.94-74)

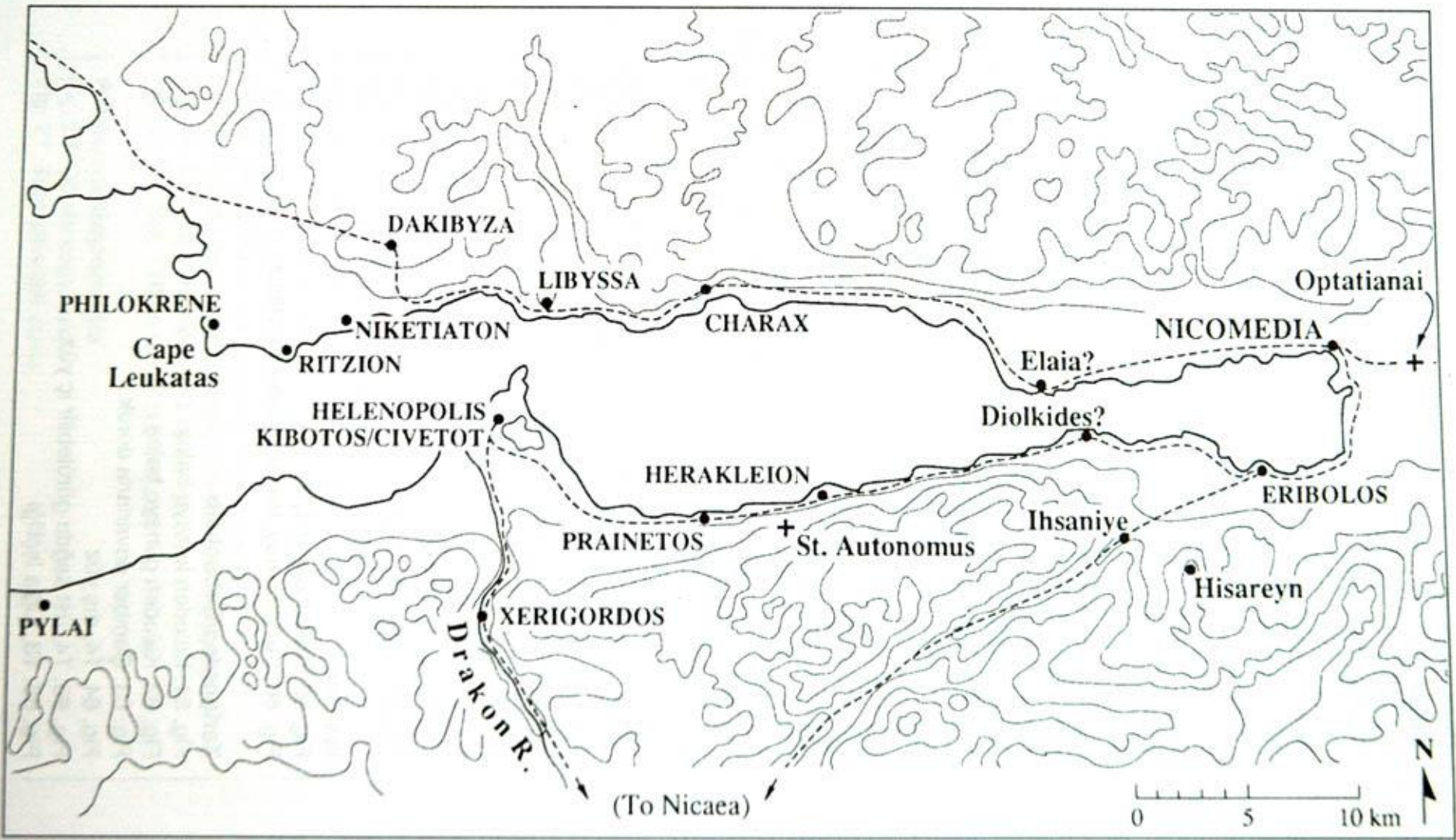

MÖ 74 yılında Roma eyaleti hâline getirilen Bithynia,
MÖ. 63 yılında Pontos Bölgesi ile birleştirilerek Pontus-Bithynia adıyla tek
eyalet hâline getirilmiştir.

NIKOMEDIA (İZMİT)

batıda Yelkenkaya (Promontorium Leucatas=Levkatas Burnu) Tuzla'ya kadar uzanıyordu. Astakos körfezi Nikomedia'ya aitti. Kentin doğuda Sangarios'a, kuzeyde Karadeniz'e kadar etki alanı uzanmaktadır. Güneyde Nikaia (=İzmit) ile sınırı vardır. Sınır Astakos (=Gölcük) ve Kios Körfezi üzerinde sudan geçer. Kent, batıda Kalkhedon (Kadıköy) ile komşudur. Libyssa (=Diliskelesi ?) Nikomedia'ya bağlı bir sınır kenti olarak kaynaklarda geçer. Hemen yakınındaki Dakibyza (=Gebze) ise Kalkhedon'a aittir.

Nikomedia, Antik Bithynia bölgesinin en önemli kentlerinden birisi başkentidir. Hellenistik, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerinde bu önemini hiç kaybetmemiştir.

Bithinyalı I. Nikomedes MÖ 264 yılında, Lysimakhos tarafından yerle bir olmuş eski kent Astakos (Başiskele) yerine onun 6 km kuzeybatısında yeni kent Nikomedia'yı günümüz İzmit kentinin yerine kurar.

MÖ. 74'te IV. Nikomedes, bölgede huzur ve düzeni sağlamak adına ölmeden önce krallığını Roma'ya bahşeder.

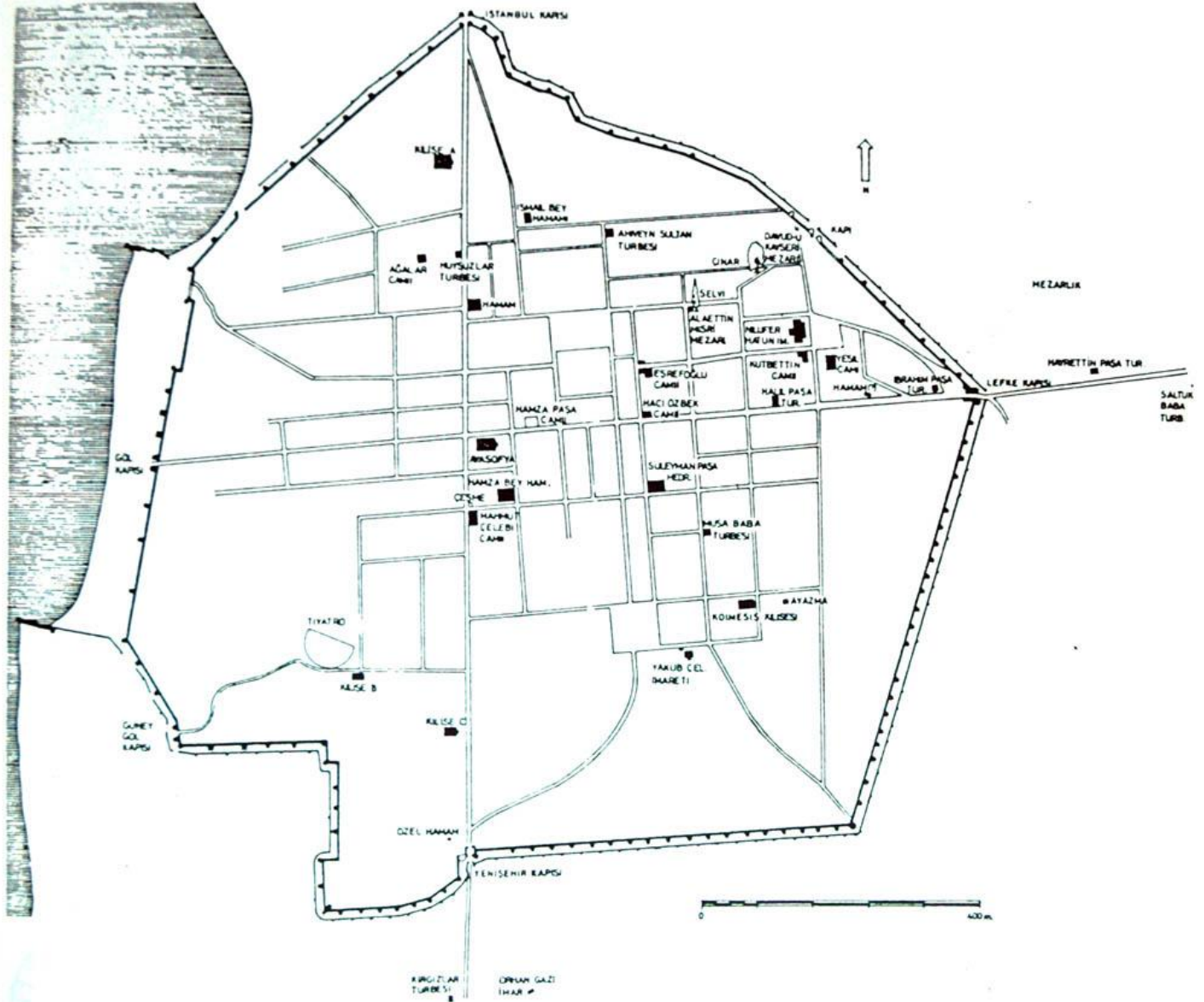
Böylece Nikomedia bir Roma eyaleti olan Bithynia'nın başkenti olur ve ünlü antik limanı Roma donanma filosunun deniz üssü hâline gelir.

MS 284'te Diokletianus Nikomedia'da imparator ilan edildikten sonra Nikomedia'yı Doğu Roma İmparatorluğunun başkenti yapmıştır.

Roma döneminde kentin çok büyük antik doğal limanı ve tersanesi vardır ve burası donanma üssü olarak kullanılmıştır.

Kent, Doğu ile Batı'yı birleştiren Avrupa-Asya karayolu üzerinde bulunup, aynı zamanda korunaklı limanı ile uzak denizlere açılır.

NIKAIYA - İznik

P.121

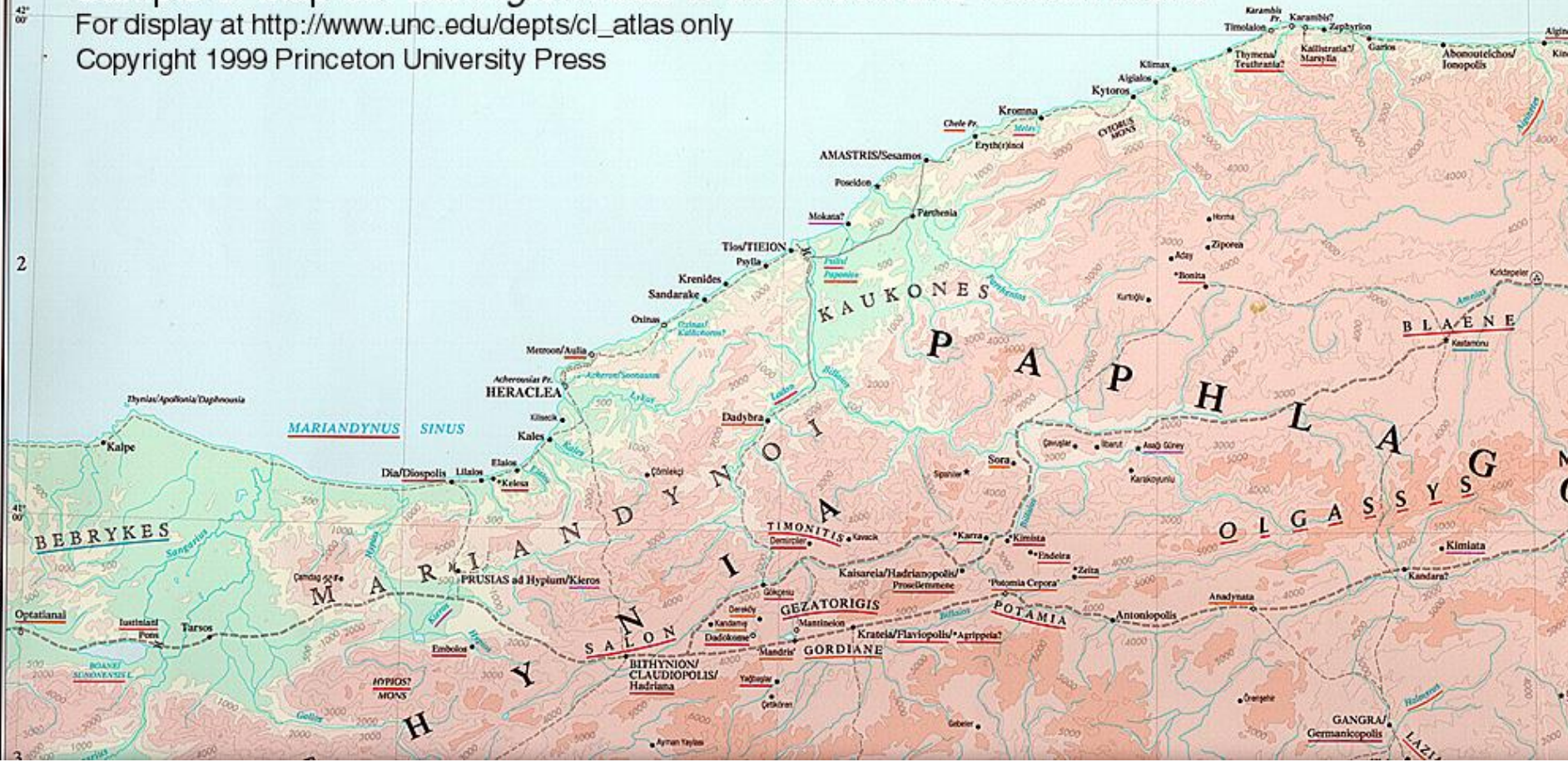

P O N T U S E U X I N U S

Sample of Map 86: *Barrington Atlas of the Greek and Roman World*

For display at http://www.unc.edu/depts/cl_atlas only

Copyright 1999 Princeton University Press

Herakleia Pontike : Zonguldak - Karadeniz Ereğlisi

- MÖ XII. yüzyıldaki Ege Göçlerinde Maryandiler'in bölgeye yerleşmesiyle "*Maryandiler Ülkesi*" olarak anılan Ereğli ve çevresi;
- MÖ 700'lerde Friglerin egemenliğine girmiştir. Bölge, bir dönem Kimmer ve İskit kavimlerinin kontrolüne geçtiyse de bu dönem fazla uzun sürmemiştir.
- Ereğli MÖ 580'de Lidya Devleti sınırlarına dâhil olmuştur.
- MÖ 550 yılında İyonyalı kolonist topluluklardan Megaralıların kurduğu Herakleia Pontika kenti özerk bir tiranlık merkeziydi.
- MÖ 394'te Yunanlı tarihçi Ksenophon, Kyros'un Perslere karşı başlattığı doğu seferini anlattığı Anabasis'te (On Binler'in Dönüşü) ordunun Karadeniz üzerinden gerçekleştirdiği dönüş yolunda Megara kolonisi, Hellen şehri Herakleia'ya ulaştıklarını ve Akherusia burnunda demirlediklerini söyler.

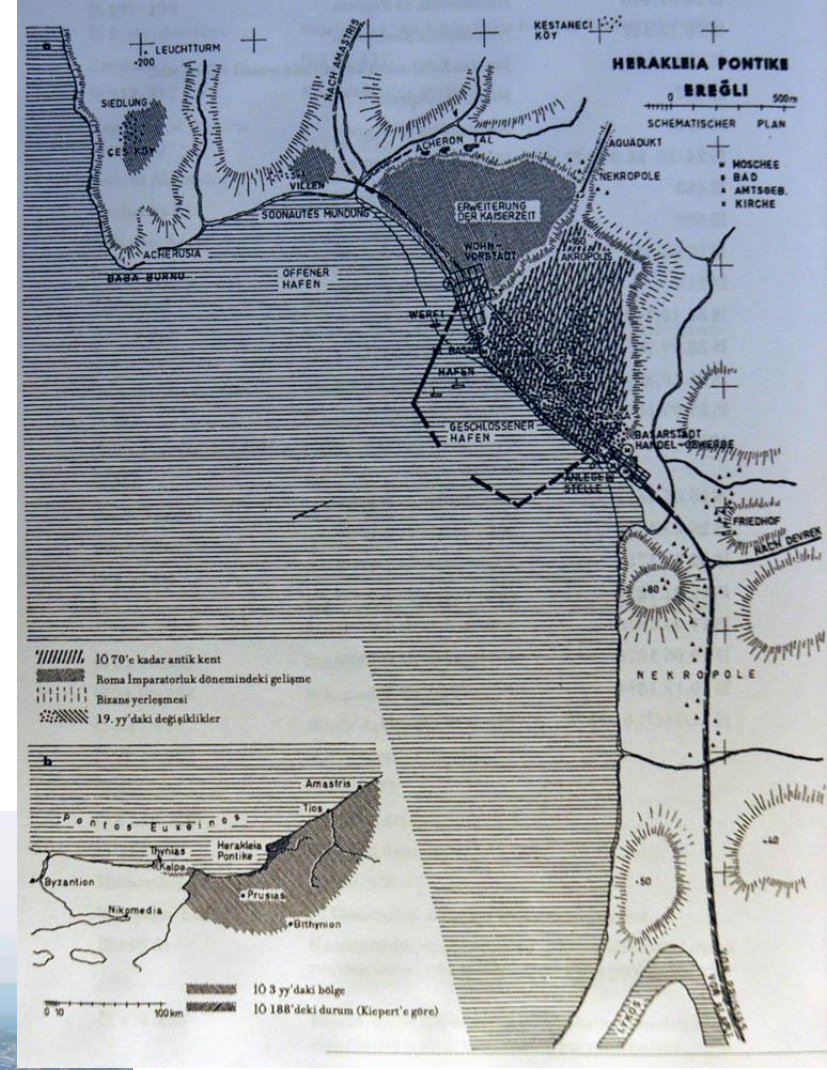
. Hellenistik dönemin büyük bölümünde Herakleia, güçlü tiranların yönetimiyle yürütülen zirai üretim ve deniz ticaretine dayalı sağlam ekonomisi sayesinde, refah seviyesi yüksek bir merkez olmuştur. İstanbul'dan Sinop'a kadar olan Karadeniz kıyı şeridindeki en büyük ve güvenli liman olma özelliğine sahip kentin güçlü surları yanında bir donanması da vardı.

. Herakleia Tiranlığı'nın, Pers tehdidi dışında Bithynia ve Pontus krallıklarına karşı da uzun süre bağımsızlığını korumuştur.

. Pontus kralı VI. Mithridates (MÖ 120-63) ile Romalılar arasındaki mücadeleler esnasında kuşatılan şehir, MÖ 70 yılında büyük bir istila ve yıkıma maruz kalmıştır.

. Kent özellikle MS II. yüzyılda, Romalılarca yeniden ihya edilmiştir.

- Roma İmparatorluk döneminde Herakleia bir koloni kenti olarak, Pontus Eyaleti'nin metropolisidir.
- MS V. yüzyıla kadar Herakleia Pontike'nin Karadeniz kıyısında bir Roma castrumu karakteri göstermektedir.

KLA 220
ANADOLU TARİHİ COĞRAFYASI

THRAKİA BÖLGESİ

THRAKIA BÖLGESİ

- Türkiye Trakya'sı günümüzde Edirne, Tekirdağ, Kırklareli illerinin tamamını, İstanbul ilinin Avrupa yakası, Çanakkale ilinin de Gelibolu Yarımadası'ndaki bölümünü kapsar

- **Hadrianopolis: Edirne**
- **Byzantion: İstanbul**
- **Selymbria: Silivri**
- **Perinthos: Marmara Ereğlisi**
- **Rhaidestos: Tekirdağ**
- **Khersonesos: Gelibolu Yarımadası**
- **Ainos: Enez**
- **Hellespontos: Çanakkale Boğazı**
- **Gelibolu: Kallipolis**
- **Lapzakos: Lapseki**
- **Abydos: Nara Burnu**
- **Çanakkale: Dardanos**
- **Elaious: Çanakkale Şehitleri Anıtı'nın Olduğu Yer**
- **Sestos: Akbaş Limanı**
- **Sigeion: Kumkale**

THRAKIA

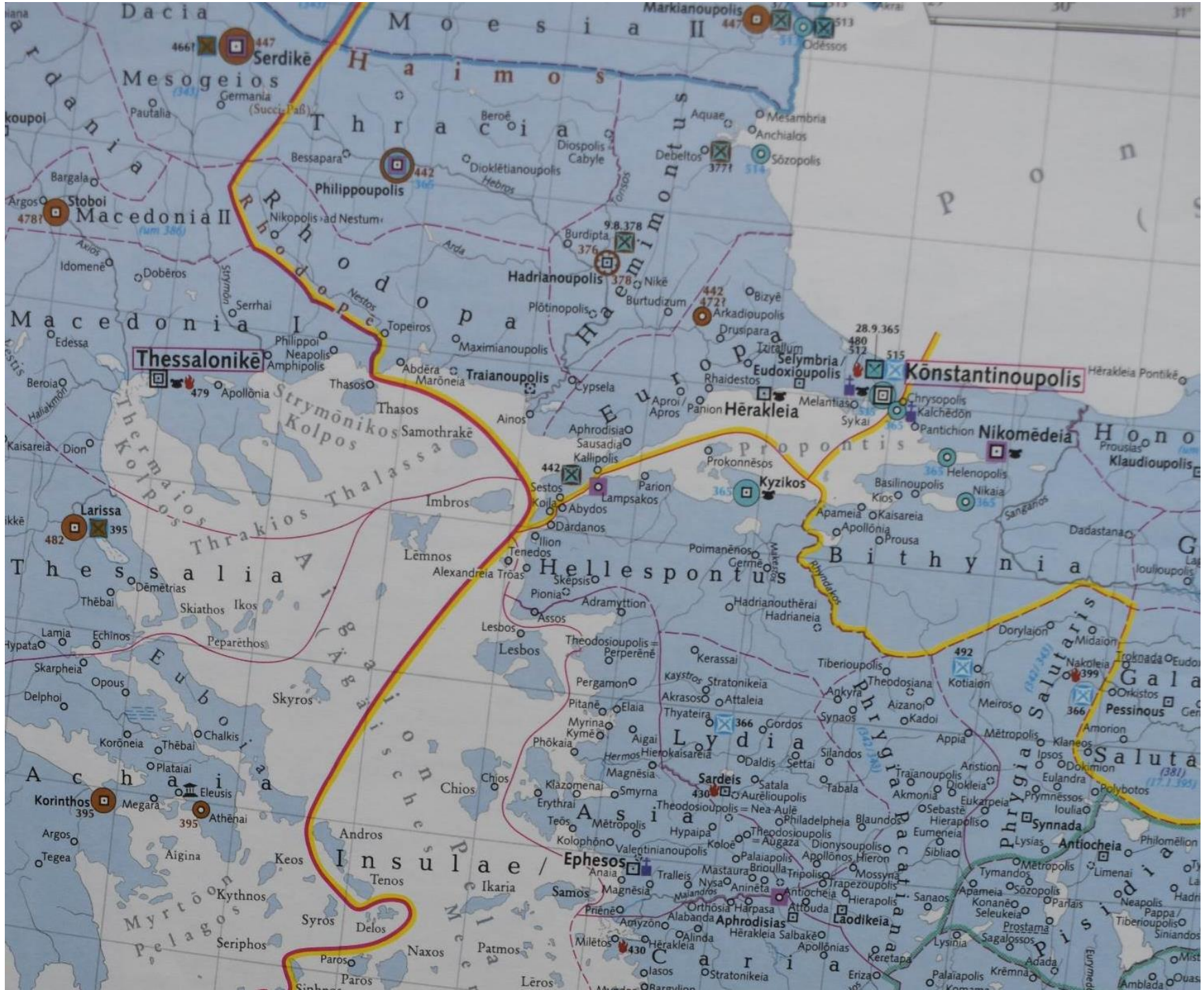
- Coğrafi terim olarak ilk kez Homeros'un İlyada'sında bahsi geçmiştir.
- kuzeyde Tuna nehri
- Güneyde Ege ve Propontis denizleri
- Batıda Strmon nehri
- Doğuda Pontos Euxinos arasında kalan bölge için kullanılan bu isim Roma döneminde kuzeyde Balkan dağları ile sınırlandırılmıştır.

- Bölge adını Hint-Avrupa kökenli Thraklar'dan almıştır.
- Çeşitli boylardan oluşmaktadır.
- Bu kavimler Doğu Avrupa yaşayan savaşçı ve ilkel kavimlerdir.
- Bunların yanında, bir de Ege ve Marmara kıyılarında kurulan Yunan koloni kentleriyle ilişki kurabilen kesim vardı.
- Mysialılarında atası olarak kabul edilen Moesiler Tuna'nın sol kıyısı boyunca uzanan alanda oturduğunu Herodotos bahseder.
- Herodotos'a göre Thrakların en yiğit ve doğruları olanları Getailer olduğunu söyler.
- Birçok Thrak boyu vardır Anadolu'ya göçen ve Ege Denizi'ne yakın bölgelerde yaşayan, bunları Homeros kargıcı olarak niteler.
- Herodotos; Gelibolu yarımadasını yurt tutmuş ve Anadolu'ya göçmüş Bithynler'le akraba olan Dolonklar'dan bahseder.
- Herodotos; Marmara'nın kuzey kıyılarında yerleşmiş Kaeniler; Silivri ve Marmara Ereğlisi'nin kuzeyinde oturan, Anadolu'ya göçmüş Bithynler'le akraba hatta aynı oldukları bildirilen savaşçı Thyenler ve daha sonra ortaya çıkan Asdarlılardan bahseder

- Homeros Thraklar'ı güzel ve hızlı koşan iri atlar besleyen savaşçı bir ulus olarak tanımlamaktadır.
- Strabon'a göre sayıları 22'yi bulan pek çok boy ve oymak etrafında kümelenen Thraklar tümüyle köylerde ve mezralarda yaşamaktaydılar.
- Thrakya'da Büyük İskender ve ardılları dönemi (MÖ. 330-30) öncesinde gerçek anlamda bir kentin varlığından söz edilemez.
- Ortak dil ve kültürleri olmasına rağmen siyasal anlamda kabile düzeninden öteye geçemeyen ve Plinius'un da Avrupa'nın en güçlü halklarından biri olarak Thrakları nitelendirdiği Thraklar MÖ.6. yüzyılın sonlarında Odrys boyunun önderliğinde birleşik bir krallık kurmaya çalıştılar. Ancak bu krallığı bir arada tutan tek bağ Odrys boyunun askeri üstünlüğüydü. Bu üstünlük kısa sürede son bulduğunda Thrakia, bir kez daha boy beylerinin kaosu içine düşmekte geçikmedi.
- Heredotos onları ancak şu sözlerle tanımlar, yeryüzünde Hintlilerden sonra en kalabalık olanları Thraklardır, tek bir kişinin komutasında ya da tek bir iradeyle hareket etseler hiç yenilmez.

- Farklı farklı bölgelere isimlerini vermişlerdir.
- Romalılar'dan önce hiçbir ulus Thrakları boyundurukları altına almamışlardır.
- Çocuklarını köle olarak yabancılara satan ve yabancı ordularda ücretli asker olarak hizmet veren bu halk arasında, vucutlarına dövme yaptırmak, savaş ve soygunculuk dışında hiçbir iş görmemek kibarlık ve soyluluk belirtisi olarak algılanmaktaydı.
- Thraklar 2.binin sonlarında Anadolu'ya göçmüşlerdir.
- Yan yana yaşayan pek çok boydan oluşan bu halkın çoğu kez birbirleriyle savaş halinde olduğu anlaşılmaktadır.
- Anadolu'ya göçmelerindeki bir sebepte boylar arasındaki çekişme olmalıydı.
- 7.yüzyılın ilk yarısından itibaren Kuzey Ege, Gelibolu Yarımadası ve Marmara'nın kuzey kıyılarına Kıta Yunanistan'dan gelen İonlular ve Aioller göçmeye başladılar.
- Bunun sonucunda bu bölgeye gelen İon ve Aiol kolonistlerin kurduğu kentlerden bazıları; Abdera, Maroneia, Ainos, Sestos ve Byzantion dur.

- Bölgenin Gelibolu uç noktası Khersonesos, MÖ. 555 yılından başlayarak Atina denetiminde kaldı.
- MÖ.513 yılından sonra Bosporos'tan İstros'a(Tuna) doğru uzanan batı bölümleri ise Pers kralı Dareios'un egemenliği altına girmiştir.
- MÖ. 188 yılında III.Antiokhos ile Romalılar arasında gerçekleşen Apameia Barışı(188) sonrasında Thrakia Khersonesos'u Bergama Krallığı'na bırakıldı.
- 133 yılında III.Attalos vasiyeti ile topraklarını Roma'ya devretmiş olması sebebiyle Khersonesos da Roma egemenliğine geçti.
- Romalılar bu yarımada, Avrupa'dan Asia Eyaleti'ne kadar uzanan tek karayolunun buradan geçmesi sebebiyle büyük önem vermişlerdi.
- I.Constantinus(306-337) tarafından imparatorluğun merkezini Byzantion'a taşınması bölgenin gelişimini hızlandırmıştır.

Thessalonikē

Konstantinoupolis

Hellespontos

Lydia

Ephesos

Salutaria

Antiochia

Macedonia II

Thessalia

Achaia

Thracia

Thracios

Insulae

Bithynia

Asia

Cararia

Propontis

Phrygia

Lycaonia

Honoria

Gala

Salutaria

Antiochia

Thessalonikē

Konstantinoupolis

Hellespontos

Lydia

Ephesos

Salutaria

Antiochia

Macedonia II

Thessalia

Achaia

Thracia

Thracios

Insulae

Bithynia

Asia

Cararia

Propontis

Phrygia

Lycaonia

Honoria

Gala

Salutaria

Antiochia

Hellespontos Kentleri (Çanakkale boğazının iki yakası)

Kallipolis	: Gelibolu
Lampsakos	: Lapseki
Abydos	: Naraburnu
Dardanos	: Çanakkale yakını
Elaios	: Çanakkale boğazında şehitler abidesi. Eskihisarlık.
Sestos	: Akbaş Limanı
Sigeion	: Kumkale